

Posudek oponenta rigorózní práce

Téma: Státní pozemkový úřad

Autor: Mgr. Martina Pernicová

Oponent: JUDr. Karolina Žáková, Ph.D.

1. Úvod

Rigorózní práce Mgr. Martiny Pernicové na téma „Státní pozemkový úřad“ je zpracována v celkovém rozsahu 180 stran, z nichž samotný text práce (od úvodu po závěr) čítá 149 stran (počet znaků vlastního textu práce je dle čestného prohlášení autorky 439 378 znaků vč. mezer). Výklad je, kromě úvodu a závěru, členěn do osmi částí. První tři mají obecnou povahu, autorka v nich postupně vymezuje základní pojmy, charakterizuje státní pozemkové vlastnictví a představuje Státní pozemkový úřad (SPÚ). V dalších pěti částech, jež by bylo možné označit jako zvláštní, se podrobně zabývá působností SPÚ dle jednotlivých právních předpisů (zákona o SPÚ, zákona o půdě, zákona o církevních restitucích, zákona o podmínkách převodu majetku státu a zákona o pozemkových úpravách). Výklad doplňují dvě přílohy obsahující kopii dokladu o zřízení SPÚ a organizační schéma SPÚ, seznamy použitých zdrojů a zkratk a povinné součásti práce (abstrakty, klíčová slova).

2. Téma

Zvolené téma lze označit za aktuální a nové. SPÚ byl jako správní úřad zřízen relativně nedávno, k 1. lednu 2013, odbornou literaturou, resp. obecně vědeckými pracemi právního charakteru, je mu však pozornost věnována spíše sekundárně, v rámci jiných témat z oblasti pozemkového práva. Komplexní analýza jeho působnosti proto existující odborné zdroje vhodně doplňuje. Z hlediska náročnosti téma plně odpovídá kvalifikační práci této úrovně: jeho výhodou je sice jasné vymezení, zpracování však zároveň komplikuje relativní šíře tématu, stejně jako již výše naznačené omezené množství relevantní odborné právní literatury.

3. Hodnocení práce

Předloženou rigorózní práci celkově hodnotím jako velmi kvalitní, dále se podrobněji zaměřím na cíle a použité metody, práci se zdroji, formální stránku a stránku obsahovou.

3.1. Cíle a použité metody

Autorka v úvodu (str. 9) uvádí, že si práce klade za cíl „*nalezení smyslu existence Státního pozemkového úřadu, tj. jeho funkčního vymezení stejně jako obsahového vymezení jeho příslušnosti hospodařit s majetkem státu v pozitivním i negativním smyslu a závěrečné zhodnocení, zda Státní pozemkový úřad má dostatečné nástroje a šíři působnosti pro plnění svých tradičních i nových funkcí a úkolů*“. Metody práce autorka výslovně nevymezuje, po přečtení konstatuji, že její výklad je založen především na deskripci a analýze, k syntéze poznatků přistupuje autorka v závěru práce. Byť mám jisté výhrady k míře uplatnění deskriptivní metody (zejména v částech výkladu, které se netýkají přímo SPÚ), celkově považuji zvolený cíl a přístup ke zpracování tématu za legitimní a plně odpovídající vědecké práci této úrovně.

3.2. Práce se zdroji

Pro kvalitní zpracování jakéhokoliv právního tématu je nezbytná dovednost práce se zdroji, ať už se týká jejich vyhledávání, porozumění jejich stěžejním částem či přenosu informace ze zdroje do textu práce. Zpracování zvoleného tématu je v tomto směru komplikováno omezeným množstvím odborné právní literatury, resp. sekundární a dílčí pozorností, která je SPÚ odbornou literaturou věnována. Autorka tento nedostatek nahrazuje rozsáhlým využíváním primárních zdrojů, zejména právních předpisů a interních předpisů SPÚ. Práce se zdroji je celkově na velmi dobré úrovni, autorka jich využívá velké množství, vhodně kombinuje přímé a nepřímé citace a poctivě na použité zdroje odkazuje v poznámkách pod čarou.

3.3. Struktura a formální stránka

Zvolená struktura práce, kdy se autorka samostatně a bez výraznější provázanosti zabývá působností SPÚ dle jednotlivých právních předpisů, působí poněkud „přehledově“, s ohledem na cíl práce (komplexní analýza působnosti SPÚ) je však logická a z hlediska srozumitelnosti pro čtenáře pravděpodobně nejvhodnější.

Co se týká formální stránky práce, mám pouze několik drobnějších připomínek. U opakovaných odkazů na tytéž zdroje by bylo vhodnější použít zkrácenou formu odkazu za využití výrazu „cit. dílo“ (případně latinského výrazu „*op. cit.*“), v bezprostředně po sobě následujících odkazech za použití výrazu „tamtéž“ („*ibid.*“). Za ne zcela vhodné ve vědecké práci dále považuji používání autorských zkratk právních předpisů (zde „ZMajČR“ či „NObčZ“) jako větných členů či dokonce v nadpisech jednotlivých kapitol; jejich používání by dle mého názoru mělo být omezeno na odkazy na ustanovení daných právních předpisů (jako samostatné větné členy by měly být používány zkrácené názvy právních předpisů, zde např. „nový občanský zákoník“ nebo „zákon o majetku ČR“). Naopak velmi kladně hodnotím pravopisnou a stylistickou úroveň práce, stejně jako její grafickou úpravu. Oceňuji též bezchybné odkazy na použité zdroje a rozsáhlý poznámkový aparát (celkem 551 poznámek pod čarou).

3.4. Obsah

Práce přináší komplexní a podrobnou charakteristiku SPÚ a jeho působnosti dle jednotlivých právních předpisů. Autorka neopomíjí žádný z významných aspektů problematiky, její výklad je ucelený a srozumitelný. Přestože popisná metoda převládá, autorka výklad vhodně prokládá zajímavými kritickými postřehy a návrhy *de lege ferenda* (je škoda, že autorka pouze výjimečně – viz zejm. kapitola 5.3.4. – usiluje o promítnutí tohoto kritického přístupu přímo do názvu příslušné kapitoly). Výhradu tak, snad paradoxně, směřuji k charakteristice, která v mnoha případech bývá u vědeckých prací vyzdvihována, totiž k podrobnosti výkladu, která je na některých místech výkladu snad až přílišná a vede k zabředávání do podrobností, které nemají z hlediska zvoleného tématu pro čtenáře žádný význam (typická je v tomto směru kapitola 6.3.2. věnovaná poskytnutí finanční náhrady v rámci majetkového vyrovnání s církvemi, která dokonce obsahuje přepis konkrétních finančních částek určených jednotlivým církvím a náboženským společnostem dle § 15 odst. 2 zákona č. 428/2012 Sb., aniž by byť jen naznačila souvislost se SPÚ). Velmi dobře je naproti tomu zpracován závěr práce, který není jen pouhým shrnutím předchozího výkladu, ale jeho skutečným završením a syntézou poznatků nabytých v průběhu zpracování tématu.

4. Závěr a doporučení

S ohledem na výše uvedené **konstatuji, že předložená práce splňuje požadavky kladené na rigorózní práce** Rigorózním řádem UK a Pravidly pro organizaci státní rigorózní zkoušky na Právnické fakultě UK, tedy prokazuje autorčinu schopnost samostatné tvůrčí činnosti. **Práci proto doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro státní rigorózní zkoušku.**

V rámci obhajoby bych autorku požádala o vyjádření k následujícím tématům:

1. Srovnání základních charakteristik Pozemkového fondu ČR a Státního pozemkového úřadu.
2. Ke skutečnosti, že o odvolání proti rozhodnutí krajského pozemkového úřadu rozhoduje ústředí SPÚ, autorka na str. 42 uvádí, že se jedná „o značně nesystematické řešení, u kterého může být ze strany účastníků řízení namítána principiální nedostatečnost přezkumu zákonnosti správního rozhodnutí. Vhodnějším postupem by bylo, kdyby se o odvolání proti rozhodnutí KPÚ rozhodovalo na úrovni Ministerstva zemědělství, resp. ministra zemědělství.“ Prosím autorku o srovnání s přímým výkonem státní správy jinými odbornými správními úřady. Je úprava zvolená zákonodárcem v případě SPÚ typická, nebo naopak výjimečná?

V Praze dne 14. listopadu 2017

JUDr. Karolina Žáková, Ph.D.
oponent rigorózní práce